

Intensywny i silnie rozwijający się przemysł, m. in. górnictwo i inwestycje towarzyszące powodują znaczne i trwałe zmiany w środowisku przyrodniczym. Szczególne szkody występują w efekcie żywiołowego i niekontrolowanego ich rozwoju. Miejscem takich zmian jest Górnośląski Okręg Przemysłowy na obszarze którego Andrzej Wrona prześledził m. in. zmiany w powierzchni leśnej w okresie 70 lat dwudziestego wieku („Archiwum Ochrony Środowiska”, 1977, nr 2). „W latach 1900—1970 powierzchnia lasów zmniejszyła się z 25 279 ha do 24 299 ha, czyli o 1208 ha, co stanowi — 4,8%. Pomimo że proces deforestacji terenów leśnych nastąpił w dużej mierze przed 1900 r. w omawianym okresie wyraźny spadek powierzchni lasów zanotowano w Zabrze (—18,6%) oraz w kilku jednostkach terytorialnych położonych w dolinie Kłodnicy, Dramy i Bierawki. Najwyższym ubytkiem lasów, spowodowanym w dużej mierze przez górnictwo piasku podsadzkowego i rozbudowę zakładów przemysłowych oraz budowę nowych linii komunikacyjnych (koleje piaskowe, drogi kołowe w tym autostrada), odznacza się 10 jednostek: Mikulczyce — —148 ha, Smolnica — —127 ha, Przezchlebie — —83 ha, Ligota Łabędzka — —70 ha, Makoszowy — —69 ha, Żernaki — —57 ha, Łabędy — —54 ha, Sośnicowice — —45 ha, Biskupice — —38 ha i Pławniowice — —33 ha. W kilku jednostkach notowano nieznaczny spadek powierzchni lasów (3—10 ha). Stałą powierzchnią użytków leśnych wyróżniały się następujące jednostki: Wilcze Gardło, Kozłów, Ostropa, Czekanów, Zacharzowice, Słupsko, Łany Wielkie i Wiśnicze. Przyrost powierzchni lasów wystąpił w 21 jednostkach. To pozytywne zjawisko z punktu widzenia użytkowania ziemi wiąże się z zalesieniem (głównie po II wojnie światowej) słabych gleb (Szobiszowice — +28 ha, Jasiona — +3 ha, Niepaszyce — +2 ha, Toszek — +1 ha i Żerniki — +4 ha) i nieużytków poprzemysłowych (Paczynka — +18 ha, Nieborowice — +8 ha, Grzybowice — +6 ha, Pyskowice — +6 ha, Bojków — +3 ha, Kończyce — +3 ha, Czechowice — +3 ha). Wzrost użytków leśnych w Dzierżnie o +37 ha jest wynikiem zadrzewień nieużytków oraz włączeniem do tej grupy form zakładów szkółkarskich drzew i krzewów ozdobnych. Wpływ działalności przemysłu na lasy zachodniej części GOP wyraża się systematyczną ich degradacją, spowodowaną przez zanieczyszczenia powietrza oraz górnicze deformacje terenu (zapadliska, niecki, osiadania). Jak się ocenia, ponad 86% powierzchni drzewostanów leśnych zachodniej części GOP objętych jest szkodami przemysłowymi. W strefie silnych i średnich uszkodzeń drzewostanów znajduje się blisko 27% powierzchni leśnej. Są to lasy położone

na terenie Zabrzea i Gliwic oraz w jednostkach przyległych (Przychlebie, Nieborowice, Kuźnia Nieborowska i inne). Na znacznej powierzchni lasów położonych w dolinie Kłodnicy i jej dopływów (Makoszowy, Kończyce, Sośnica, Żerniki) uwidoczniają się szkody górnicze prowadzące do całkowitego zamierania drzewostanów lub pojedynczych drzew lub zmiany właściwości gleb leśnych, które z kolei powodują zmiany typu siedliskowego (Makoszowy). Zarówno szkody przemysłowe, jak też i górnicze powodują olbrzymie straty w gospodarce leśnej”.